

[Arbejdsministeren]

tiske partier, som har været inde i forhandlingerne omkring dette spørgsmål, og der var alle steder et ønske om hellere at vente et år og bevare denne særstilling end komme i gang pr. 1. januar 1982. De synspunkter har regeringen bøjet sig for, og det er det, forslaget her er et udtryk for.

Så må jeg sige, at jeg som sædvanlig glædede mig meget over fru Grethe Fenger Møllers indlæg. Jeg forstod på fru Grethe Fenger Møller, at hvis et politisk parti talte med et andet politisk parti, før man forelagde sine tanker i folketinget, så var det en krænkelse af grundlæggende parlamentariske og demokratiske rettigheder.

Jeg forstår, at fru Grethe Fenger Møller i konsekvens heraf vil trække sin og det konservative folkepartis tilslutning til et fællesforslag med en række andre partier om forbud mod eksklusivaftaler på arbejdsmarkedet tilbage for at stille partierne i folketinget friere i den drøftelse, vi skal have i næste uge eller måske næste igen om dette forslag. Det vil fru Grethe Fenger Møller selvfølgelig ikke, for hun er interesseret i på forhånd at skabe den størst mulige tilslutning til sit forslag, inden det kommer i folketinget. Det er der ikke noget overraskende i at fru Grethe Fenger Møller er vedrørende sine egne forslag, men så kan fru Grethe Fenger Møller vel dårligt bebrejde regeringen og forligspartierne, at de har en tilsvarende interesse i deres arbejde.

Jeg kan da også sige, at fru Grethe Fenger Møllers parti og regeringen og socialdemokratiet ofte har indgået politiske forlig, der har betydet, at der på forhånd er et flertal, der sikrer, at et bestemt forslag kan gennemføres.

Man kan sige, at det i virkeligheden er noget ret usædvanligt for det danske parlamentariske system, at vi har mindretalsregeringer i den grad, som vi har det, og ikke flertalsregeringer. I en række af de lande, hvor fru Grethe Fenger Møllers meningsfæller er ved magten, har man netop flertalsregeringer. I Danmark har vi en mindretalsregering, som er forpligtet til at forhandle med andre partier, og det er også det, der er sket i denne sag. Deri ligger imidlertid ikke, at man er totalt lukket over for gode ideer, hvis sådanne mod forventning skulle fremkomme under behandlingen i salen. Det er klart, at

hvis sådanne ideer fremkommer, så vil de blive taget meget positivt op fra vores side.

Jeg vil gerne sige til fru Grethe Fenger Møller, at den går ikke, den med det forkerte skøn over, hvor mange der går på efterløn. Det afhæng nemlig af i titusindvis af menneskers reaktion på en ordning, der ikke var gennemført. Vi er ofte ude for, at vi er nødt til at give et skøn baseret på disse titusinder af menneskers enkeltafgørelser, men man kan selvfølgelig ikke bebrejde dem, der skønner, at de ikke på forhånd har kunnet granske hjerte og nyrer hos den gruppe, man henvender sig til. Det skøn på knap 20.000 deltagere det første år i efterlønsordningen er i øvrigt ikke arbejdsministeriets, men et, som det særlige udvalg, som forberedte efterlønsordningen, og hvor arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer havde sæde, er fremkommet med. I min fremsættelsestale i sin tid sagde jeg til folketinget, at jeg troede, at antallet ville blive større, men jeg må sige, at også mine forventninger er blevet overgået af interessen hos de ældre på arbejdsmarkedet for at indgå i ordningen.

Fru Grethe Fenger Møller siger, at det ville være meget mindre omkostningskrævende at lave en mere fleksibel ordning end den efterlønsordning, vi kender til nu. Jeg kan sige, at meget godt kan man sige om fleksible ordninger, og jeg har altid erklæret mig positiv over for en drøftelse af at lave en mere fleksibel overgang til pensionstidspunktet på arbejdsmarkedet, men alle vore beregninger i arbejdsministeriet viser, at det er en betydelig dyrere ordning end efterlønsordningen med en betydelig større risiko for, at der ikke kommer nye arbejdspladser i stedet; derfor vil den, alt andet lige, formentlig være dyrere for det danske samfund. Den kan have andre, især menneskelige, fordele, men rent økonomisk vil den være betydelig mere tyngende end den nugældende efterlønsordning.

Fru Grethe Fenger Møller siger noget, som jeg troede vi helt ville være sluppet for. Fru Grethe Fenger Møller hævder, at i tusindvis af efterlønsmodtagere er blevet tvunget ud af arbejdsmarkedet og over på efterløn af deres arbejdsgivere. Jeg tror, fru Grethe Fenger Møller ved en henvendelse til arbejdsgiverorganisationerne vil få et helt andet budskab. Det efterlønsordningen har lært erhvervslivet, er, hvor værdifuld den ældre arbejdskraft er, og i mange virksomheder gør man